

EUD/EUX som karrierevej

Katalog med emner til undervisningen i Uddannelse & Job - samt inddragelse af virksomheder og erhvervsuddannelser i undervisningen af grundskoleelever

Vestre skole, Vestervang skole, Houlkær skole, Søndre skole, Hammershøj skole og Viborg Ungdomsskole

UU Viborg, Mercantec, SOSU, Asmildkloster Landbrugsskole og erhvervslivet i Viborg kommune

VIBORG
KOMMUNE

Indledning

Der findes i dag utallige eksempler på aktiviteter og tiltag, hvis formål er at styrke samarbejdet mellem grundskoler, ungdomsuddannelser og virksomheder. Aktiviteterne foregår på forskellige uddannelsesstrin, uddannelsesstyper, uddannelsesniveauer mv., men alle har en fælles interesse i at få kvalificeret samarbejdsindholdet for derved at sikre et værdifuldt udbytte af læringsaktiviteterne for eleverne i den enkelte skole.

Uddannelses- og arbejdsmarkedskonjunkturen kan være afgørende for, hvordan samspillet mellem grundskole, ungdomsuddannelse og erhverv fungerer og udvikles. Udgangspunktet for at styrke samspillet bør være de lokale forhold, og i Viborg kommune har vi en udfordring i at inddrage relevante aktører ind i undervisning af elever på grundskolerne, så flere af kommunens unge vælger - og gennemfører en erhvervsuddannelse. Et formaliseret samarbejde mellem grundskole, UU, erhvervsuddannelse og virksomhed - samt forældreinddragelse, er fundamentet for at styrke indsatsen i forhold til, at flere unge - og deres forældre ser gode karrieremuligheder med en erhvervsuddannelse.

Missionen for inddragelse af erhvervsuddannelse og virksomhed i grundskoleundervisning er en tværgående samarbejdsmodel, som skal styrke - og opkvalificere Uddannelse & Job, som er et timeløst emne for elever i grundskolen.

Aktiviteter, der indgår i U&J undervisningen skal være med til at styrke praksisnær undervisning, elevernes læring og give forståelse for, at fagene bliver brugt i virkelighedsnære problemstillinger og miljøer og derigennem medføre øget inspiration og motivation hos eleverne.

Næsten alle undervisere og andre med tilknytning til skolen oplever ofte at få stillet spørgsmål som: Hvorfor skal vi lære det? Hvad skal vi bruge det til? Sådanne spørgsmål skal gerne besvares med meget konkrete og relevante eksempler for den enkelte elev. Dette U&J katalog skal bl.a. bidrage til at øge bevidstheden - både hos elever, lærere og erhvervsliv om, hvor og hvordan de forskellige fagligheder kommer i spil. Formålet med dette U&J katalog er at give lærerne inspiration til undervisningsforløb for elever, hvor samspillet mellem skole – og praksisnær undervisning vægtes højt. På denne måde får vi elever, som oplever øget motivation for læring, fordi de kan se, hvordan viden anvendes i praksis, og vi styrker deres lyst til læring. Praksisnær undervisning bidrager desuden til, at eleverne får større indsigt og viden om arbejdsmarkedet, uddannelseskrav samt karrieremulighederne med en erhvervsuddannelse.

Se videointroduktion
[Introduktion til lærerne](#)

Oversigtsmenu

4.-6. klasse	7.-8. klasse	9.-10. klasse
Job i nærmiljøet s. 4	Den globale markedsplads s. 6	At blive forældre s. 24
	Den gode idé s. 8	Fra vugge til krukke s.26
	Mat flip s.12	Den kritiske forbruger s.28
	Klog på husbyggeri s. 14	Fra land til by s.30
	Byg en pavillon s.18	Erhvervspraktik - før, under og efter s.34
	Mit valg et godt valg s. 22	Den Danske Model s. 38
	Regn med byggeri og anlæg. - Klik her for Lærevejledning - Klik her for Elevhæfte	

Hurtig vej tilbage!

Når pilen ligger under emne siderne - returnere den dig til oversigtsmenuen.
Når pilen ligger under bilag - returnere den dig til den tilhørende side.

Klassetrin: 4. – 6.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om uddannelse, job og brancher	- Hvilke job, der findes i nærmiljøet? - Hvor i lokalområdet jobbene ligger? - At lave deres egen hjemmeside med jobs - Hvordan man laver et godt interview? - Job i gamle dage

Aktivitet på skolen

- Hvilke jobs har vi i lokalområdet? (bilag 1)
- Lave et jobtræ med jobbene sat på (bilag 2)
- Læreren kan forstørre et kort over lokalområdet og placere virksomhederne/jobbene herpå (bilag 3)
- Lege "Gæt og grimasser" med lokale jobs – hvem kan genkende flest jobs?
- Fordele jobbene imellem eleverne, så de parvis kan begynde at lave deres hjemmeside om netop deres job. Her skal de bruge den viden de allerede har (f.eks. påklædning og arbejdsopgaver)
- Før eleven udformer deres interviews gennemgås arket om at interviewe (bilag 4)
- Før eleverne udformer deres interviews (de skal overveje, hvad de endnu ikke ved om jobbet). Eleverne laver interviews med de ansatte og bruger deres telefon til at tage billeder af jobbene på "deres" arbejdsplads.
- Tilbage i klassen gøres hjemmesiden færdig og fremlægges for klassen, forældre, ven-skabsklasser og skolens intra.
- Der udformes evt. "brætspil", hvor andres elevers viden om de forskellige jobs testes

Lærer/forberedelse

Læreren iværksætter en fælles brainstorm om ordet arbejde (lønnet/ulønnet, synligt/usynligt, mand/kvinde, lønmodtager/selvstændig, arbejdsnarkoman/arbejdsløs eller andet) Herefter inddeles eleverne i små grupper (3-4 elever), som skal arbejde med de opstillede aktiviteter

Sideløbende med dette emne kunne historielæreren arbejde med "Job i gamle dage"

- Læreren læser op fra bogen "En rabarberdreng vokser op" af Christian Christiansen. "Tudemarie" af Marie Andersen og "Øretævensvej" af Gert Rindel er andre velegnede muligheder

- Klassen kunne arbejde med materiale "Børn arbejdede også i gamle dage" fra LOs skolekontakt "Børn i historien"
- Materialet beretter om arbejderfamiliens hverdag i slutningen af 1800 tallet. "Børn i historien" (bilag 5)
- Jens Jørgen Aagestrups "Historien i Danmark 2" (bilag 6) kunne også være en oplagt mulighed
- Eleverne kontakter bedsteforældre, det lokale plejehjem, ældre naboer og spørger ind til "Hvordan var uddannelse og arbejde dengang?" (bilag 7) Interviews udarbejdes på klassen og der fremlægges for hinanden.
- Man kan også invitere en af de ældre på besøg i klassen
- Man kunne også besøge "Den gamle by" i Århus eller et lokalt museum

Materialer

- Uddannelsesmuligheder i en moderne fremstillingsvirksomhed
- Quiz, 34 korte film med jobbeskrivelser (link virker kun i Internet Eksplorer) <http://www.minplan.dk/>
- Lav gratis hjemmeside her <http://da.simplesite.com/>

Emne: **Den globale markedsplads**

Klassetrin: 7.-8.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om globalisering, uddannelse- og job mulighederne	- Indblik i begreberne Import & Eksport - Hvilke almindelige varer, der importeres i Danmark? - Hvor i lokalområdet sælges importvarerne?

Aktivitet på skolen

- Eleverne laver en kort beskrivelse af begreberne i deres elevhæfte og præsenterer for hinanden
- Eleverne får til opgave at ”Gå på varejagt” i en virksomhed, arbejdsplads, et supermarked, et landbrug eller en anden virksomhed/institution, efter importerede varer fra andre lande. [\(Bilag 8\)](#)
- Eleverne skriver varer - navne og oprindelseslande op på listen og tager billeder af varerne til brug for at lave fremstilling af, hvordan handel med andre lande påvirker dagligdagen. Det kan f.eks. være en brochure, en planche eller power- point præsentation.
- Eleverne laver også en liste over de vigtigste varer, som Danmark eksporter til andre lande [\(Bilag 9\)](#)

Lærer/forberedelse

Læreren iværksætter en brainstorm med eleverne om begreberne Import og Eksport. [\(bilag 10\)](#)

Eleverne kommer med deres bud på, hvordan de forstår globaliseringsbegrebet og hvordan dette påvirker uddannelses- og jobmulighederne i Danmark.

Timeforbrug
1 – 2 lektioner

Aktivitet på Handelsskolen, Mercantec

Varighed
1 undervisningsdag
8:00 - 11:20

Mig i verden. Hvilke forhold i vores omverden har betydning for, hvordan vi opfører os som forbrugere? Vi finder ud af, hvordan forskellige faktorer påvirker, hvad vi køber – og hvordan denne viden kan bruges af en virksomhed, når den vil sælge sine varer.

Kontakt uddannelsesleder: Jan Salling, tlf. 45 8950 3820 mail: jasa@mercantec.dk

Klassetrin: 7.-8.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om globalisering, uddannelse- og job mulighederne	- Indblik i begreberne: - produktudvikling - salg og innovation - import & eksport

Aktivitet på skolen

1. Idébeskrivelse

Beskriv jeres idé kort og præcist. Hvad er navnet på jeres produkt/koncept, og hvad går det ud på? Hvad vil I gerne opnå med jeres idé - hvilken værdi skaber den?
Er der andre, der kan se potentialet i jeres idé og tror på, at den kan skabe værdi? [\(Bilag 11\)](#)

2. Nyhedsværdi

Beskriv, hvad der gør jeres produkt/koncept nyt og innovativt. Det er vigtigt at undersøge, om der allerede findes noget, der minder om jeres idé?
Hvis der gør, er det vigtigt, at I er meget tydelige omkring, hvordan jeres idé adskiller sig fra det, der allerede findes.

For at idéen kan kaldes innovativ, kræver det, at den enten er helt ny, eller at den er en forbedring af noget, der allerede eksisterer.

3. Målgruppe

Hvilken målgruppe er jeres produkt/koncept rettet imod? Hvem tænker I, der kan få glæde af idéen? Hvem forestiller I jer, der vil bruge den?

4. Netværk

Overvej, om der er nogen i jeres netværk, der kan hjælpe jer med at udvikle eller realisere jeres idé. Måske kender I nogen, der har viden, idéer, redskaber, materialer, erfaring eller andet, I kan bruge?
Eller måske har de kontakter til nogen, der kan hjælpe jer videre?

5. Bæredygtighed

Overvej, om jeres idé er bæredygtig; det vil sige, om den undgår at slide unødigt på naturens ressourcer? Hvis jeres idé fx er et fysisk produkt, kan I undersøge, om produktet kan fremstilles i bæredygtige materialer (fx af genbrugsmaterialer eller af råstoffer, der kan genanvendes, når produktet skal kasseres).
Selvom jeres idé ikke er et fysisk produkt, skal I alligevel være opmærksomme på, hvordan idéen er med til at påvirke miljøet og naturens ressourcer

6. Visualisering

Lav en visuel fremstilling af jeres idé. Hvis I har udviklet et fysisk produkt, så fremstil en prototype, der viser, hvordan produktet kan designes og bruges. Uanset om jeres idé er et produkt, et koncept eller noget helt tredje, er der en lang række forskellige redskaber, I kan vælge at bruge.
I kan benytte tegne- og maleredskaber, træ, metal, pap, ler eller stof, Lego, 3D-print, Minecraft, SketchUp eller andre programmer osv. Kun fantasien (og tilgængeligheden) sætter grænser. Eller I kan benytte et åbent FabLab/makerspace med adgang til f.eks. Laser Cutter, vinylskærer eller 3D-printer.

7. Økonomi

Lav et budget - gerne i et regnearksprogram (F.eks. Excell, WordMat eller Numbers). Et budget er en oversigt over, hvilke indtægter og udgifter der er forbundet med jeres idé.

Det er et godt sted at starte med at få overblik over udgifterne - hvad vil det komme til at koste at realisere idéen? Hvilke udgifter er der til selve opstarten? Er det engangsudgifter, eller skal der løbende bruges penge til drift eller investeringer?

Det kan være svært at finde helt præcise priser, men få hjælp af fagfolk og jeres netværk til at finde nogle ca. priser.
I skal også undersøge, hvordan idéen kan løbe rundt økonomisk - hvor skal indtægterne komme fra? Er idéen et produkt eller koncept, som almindelige forbrugere vil bruge penge på? Eller skal pengene komme andre steder fra – f.eks. fonde, kommuner, frivilligt arbejde, sponsorer eller lign.?

Gem dokumentation, hvis nogen har givet jer konkrete tilbud eller har sendt forslag til, hvad det kan komme til at koste. Eller hvis nogen kunne være interesseret i at sponsorere dele af idéen eller indgå en samarbejdsaftale.

8. Markedsføring

Hvordan kan produktet/konceptet markedsføres? Har I et godt reklameslogan, der hurtigt skaber opmærksomhed omkring idéen? Hvilke argumenter vil I bruge for at overbevise andre om, at de skal bruge jeres idé? Hvordan vil I nå ud til jeres målgruppe og informere omkring jeres idé?

Lærer/forberedelse

Læreren iværksætter en brainstorm med eleverne om begreberne innovation, produktudvikling og salg f.eks. af dagligdagsvarer.

En metode kunne være, at eleverne løbende lægger mærke til de små ting i hverdagen, som de selv kunne forestille sig anderledes.
Kan opvaskebørsten f.eks. forbedres eller kan man finde på en ny slags fryseposer?
Det er nemlig ofte her, at de gode ideer opstår.

Aktivitet på Handelsskolen, Mercantec

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- Innovation, bæredygtighed og markedsføring. En opgave, hvor vi skal skabe nyt af gammelt. Vi arbejder med forskellige idegenereringsteknikker og udtænker nye produkter. Bagefter finder vi ud af, hvordan vi kan sælge dem.
Kontakt uddannelsesleder: Jan Salling, tlf. 45 8950 3820 mail: jasa@mercantec.dk

Aktivitet på Teknologisk videnscenter

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- Digitale medier: I skal lære at lave hjemmesider, der både er brugervenlig og godt designet. I finder ud af, hvordan I kan bestemme, hvor brugernes fokus skal være, når de ser på hjemmesiden. I vil blandt andet arbejde med:
 - Billeders indhold og placering
 - Tekstens type og størrelse
 - Farver
 - Trends på nettet

Der udover vil I komme ind på noget omkring lyd, video, 3D animationer, samt kodning/programmering

Kontakt uddannelsesleder: Torben Palle Nielsen, tlf. 89503420, mail: toni@mercantec.dk

Klassetrin: 7.-8.

Beskrivelse:

Projektet er bygget op over principperne for flipped learning. Eleverne skal selv indsamle den viden og de kompetencer, den enkelte problemstilling kræver. Materialet henvender sig til elever på 7 - 9 klassetrin i faget matematik. Eleverne bliver stillet over for en matematisk udfordring fra dagligdagen. Udfordringen skal nu løses i grupper. Ud fra løsningen skal den enkelte gruppe definere, hvilke matematiske færdigheder, de har gjort brug af. En af disse udvælges, hvorefter gruppen laver en video til 6. klasse omkring den valgte færdighed. I projektet er der 5 forskellige matematiske udfordringer. På den måde arbejder grupperne med forskellige opgaver, og samtidig giver det underviseren chancen for at differentiere. Udfordringerne kan løses på flere måder og niveauer.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
• Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	• Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	• Eleven kan i samarbejde med andre tage initiativ til og planlægge, tage ansvar, organisere og udføre projekter i en konkret kontekst

Aktivitet

Karl S. er en mand, der har styr på alt. Han er tjekket, og intet kan komme bag på ham, men alligevel går det galt. Der er ofte noget, han ikke har styr på, har glemt eller overset. Derfor opstår en udfordring, som I som gruppe skal tage jer af og sætte jer ind i. Ud fra løsningen på udfordringen skal I definere, hvilke matematiske færdigheder I har brugt. I skal vælge én af de færdigheder og planlægge en idé til en video til en 6.-klasse.

Idéen præsenteres for jeres klasse, der kommer med gode råd og idéer, som I kan vælge, om I vil bruge, når I laver videoen. Den skal være 2-3 minutter lang og indeholde en opgave, der tager udgangspunkt i den udfordring, I har løst. Videoen skal være målrettet til 6. klasse.

Sammen med videoen skal I aflevere et evalueringsskema til 6. klasse, som I selv har lavet. Skemaet skal vurdere sværhedsgraden af opgaven, forståelse af indholdet og hvad 6. klasse har fået ud af videoen. I kan for eksempel vælge en skala fra 1 til 10 eller en anden målestok. Når I får skemaet tilbage skal I evaluere videoen og indholdet.

Lærer/forberedelse

Eleverne opdeles i grupper. Der skal bruges forskellige kompetencer i projektet, og derfor kan du, som underviser, sammensætte grupperne ud fra faglige kompetencer. Det kunne også være et kriterie at begge køn skal være repræsenteret i gruppen.

Hver gruppe får tildelt en videoudfordring. Du finder de fem udfordringer samt vejledninger under fanen Materiale.

Eleverne skal, ud fra den tildelte video, planlægge, hvordan de vil strukturere deres tid. Gruppen skal danne sig et overblik over, hvordan de skal løse udfordringen. Hvem skal gøre hvad? Grupperne arbejder med løsningen af udfordringen.

Løsningen præsenteres for klassen. Dette er vigtigt for at træne eleverne i at formidle et budskab til en specifik målgruppe. Grupperne skal også definere, hvilke matematiske færdigheder de har benyttet i løsningen. En af disse færdigheder udvælges til næste del af projektet.

Grupperne planlægger nu en idé til en video, der skal præsentere den færdighed, de har valgt. Eksempelvis har de valgt færdigheden areal af cirkel. Når gruppen har fundet idéen til videoen om areal af cirkel præsenteres denne for klassen. Klassen kommer med gode råd og idéer til filmen.

Denne feedback kan gruppen vælge at inddrage i deres videre forløb eller forkaste. Grupperne producerer nu videoerne til 6. klasse. I videoerne skal der indgå en opgave til 6. klasse.

Videoen skal være 2-3 min. lang. Eleverne skal målrette opgaven til 6. klasse. Videoen afleveres sammen med et evalueringsskema, som eleverne selv fremstiller. Eleverne beder om vurdering af sværhedsgraden af opgaven, forståelsen af indholdet og udbyttet for 6. klasse-eleven. De kan vurdere med en skala fra 1 til 10 eller udforme deres egen målestok.

Eksempel: Vurdér sværhedsgraden af emnet præsenteret i vores video fra 1 til 10. Hvor 1 er meget svært og 10 er meget let. Når skemaet kommer retur evalueres dette sammen med gruppens egen evaluering af projektet.

Udfordringen

1. Grænsehandeludfordringen
vimeo.com/174200839/ae968e0b9f
2. Haveudfordringen
vimeo.com/174200704/66a4f58060
3. Pandekageudfordringen
vimeo.com/174200354/a64fef6307
4. Emballageudfordringen
vimeo.com/174200262/b9e28c0472
5. Lottoudfordringen
vimeo.com/174200566/2ac861d05f

Materialer

- Lærervejledningen
vimeo.com/174200049/d2c7bf347e
- Elevvejledning
vimeo.com/174200176/302f49c4ca

Emne: Klog på husbyggeri

Klassetrin: 7.-8.

Beskrivelse:

Eleverne skal arbejde med et konkret husbyggeri, hvor de igennem projektet anvender- og styrker deres matematiske egenskaber i praksis samt får kendskab til de relevante uddannelser og erhverv inden for husbyggeri.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	Eleven kan i samarbejde med andre tage initiativ til og planlægge, tage ansvar, organisere og udføre projekter i en konkret kontekst

Aktivitet

Eleverne får udleveret en plantegning på et vinkelhus, hvor de i grupper skal arbejde med følgende opgaver:

Opgave 1: Erhverv

Elevgruppen skal nærstudere plantetegning af vinkelhuset ([bilag 12](#)) og efterfølgende komme med bud på, hvilke erhverv er repræsenteret i et husbyggeri?

Hver gruppe laver en liste over de forskellige erhverv, der er repræsenteret i husbyggeriet og præsenterer listen for andre grupper.

Eleverne skal efterfølgende tage afsæt i listen og finde ud af, hvor/hvordan man bliver uddannet til de forskellige erhverv eller jobs?

Hver elev får til opgave at lave en kort præsentation af én erhvervsuddannelse for andre elever udefra følgende overskrifter ([bilag 13](#)) i husbyggeriet.

Opgave 2: Materialer?

Eleverne skal nu indsamle viden og informationer om materialevalg, miljø og bæredygtighed i forbindelse med opførelse af husbyggeriet.

Når eleverne har fået indblik i materialevalg, miljø mv., skal det præsenteres for andre grupper.

Opgave 3: Tagkonstruktion

Eleverne skal nu til at lave en tagkonstruktion til vinkelhuset på 160 kvm. Tagkonstruktionen skal være i størrelsesforhold 1:20

Grupperne skal nu arbejde med matematiske beregninger, længde, bredde, højde, rum, vinkler mv. for at bygge tagkonstruktion til huset.

Eleverne kontakter et tømrerfirma og Mercantec's Byggetek (se link under materiale) for at få råd og vejledning til husets tagkonstruktion.
Hver gruppe skal have messestand, der skal fremvise husets tagkonstruktion, værktøjer, billeder og andet, der har noget med fagområdet at gøre.

Lærer/forberedelse

Læreren indleder brainstorm og introducere eleverne om projektet.

Eleverne opdeles herefter i grupper, 2-3 elever pr gruppe, hvor hver elevgruppe tildeles en plantetegning af et vinkelhus på 160 kvm.

Eks. på erhverv/jobs, Arkitekt, Murer, VVS, Tømrer, Bygningsmaler, Gulvlægger, Elektriker, Anlægsgartner, Entreprenør, Bankrådgiver, Advokat, Indretningsarkitekt.

Materialer

- Se uddannelserne her <https://www.ug.dk/uddannelser/erhvervsuddannelser>
- Kontakt til Byggetek på Mercantec <http://www.mercantec.dk/byggetek/uddannelser>
- Inspiration til materialevalg <http://www.stark.dk/inspiration/>
- Find inspiration til valg af uddannelse efter 9 eller 10 klasse <https://www.ug.dk/inspiration/valg-af-ungdomsuddannelse-o>
- Lave en uddannelsesplan <http://www.minfremtid.dk/MinFremtid/StartSide.jsp>

Aktivitet på Byggetek, Mercantec

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- Undervisning i teknisk tegning: Indenfor bygge og anlægsbranchen udarbejdes alle tegninger elektronisk, der findes mange tegne programmer som kan vise bygningerne i 3D. I vil få kendskab til et af disse programmer og konstruere en bygning.
Kontakt uddannelsesleder: Michal Krarup, tlf. 89503619 mail: mije@mercantec.dk

Kontakt uddannelsesleder: Mette Elisabeth Gaml-Sørensen, tlf. 89503430, mail: meso@mercantec.dk

Aktivitet på Byggetek, Mercantec

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- Undervisning i bygnings konstruktioner: I vil arbejde med forskellige spærkonstruktioner, I vil få viden om dimensioner, samlinger og andet relevant i forhold til det at fremstille et spær. Der skal bygges en model af tagkonstruktionen til jeres hus.
Kontakt uddannelsesleder: Michal Krarup, tlf. 89503619 mail: mije@mercantec.dk

Aktivitet på Teknologisk Videncenter, Mercantec

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- Undervisning i det intelligente hus går også under navne som passivhuse, energihuse eller smarthouse.
I det intelligente hus skal der installeres solceller, gulvvarme med styring samt intelligent håndtering af belysning, varmesystem, udsugning mm.

EL/ELEKTRONIK:

I det intelligente hus arbejdes der med el løsninger for at give

- Bedre komfort
- Mange styringsfunktioner
- Fedt design
- Energistyring og strømbesparelser

VVS:

I det intelligente hus arbejdes der med VVS installationer for at få.

- Bedre indeklima
- Større komfort
- Moderne systemopbygning og design
- Energistyring

Emner der arbejdes med i det intelligente hus:

I skal fører ledninger og montere en ventilator, lampe og en stikkontakt.

I skal lave en gulvvarmeinstallation med pumpe, ventiler og motor, som kobles til den intelligente husstyring.

I skal lave automatiske styringsanlæg i relation til smarthouse tankegangen

Klassetrin: 7.-8.

Beskrivelse:

Eleverne skal arbejde med et konkret byggeopgave, hvor de skal bygge en Pavillon. Igennem projektet bliver eleverne udfordret på de praktiske færdigheder, anvender matematiske egenskaber i praksis samt får kendskab til de relevante uddannelser og erhverv inden for byggeprojektet.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	Eleven kan i samarbejde med andre tage initiativ til og planlægge, tage ansvar, organisere og udføre projekter i en konkret kontekst

Aktivitet

Eleverne møder op hos tømrerfirmaet Gunnar Kristiansen BYG, hvor tømrermesteren introducerer eleverne i opgaveudfordringen, giver råd og vejledning samt information om det praktiske for dagen

Opgave

Elevgruppen skal i gang med at tage billede af den eksisterende Pavillon hos tømrermesteren. Herefter skal hver elevgruppe i gang med at tage måle op af Pavillonen, lave liste over hvad – og hvor meget materiale der skal bruges for udføre byggeriet.

Når grupperne har lavet liste over byggemateriale, skal eleverne efterfølgende lave budgetregnskab over materialeudgifter, eks i et lokale byggecenter, lønudgifter til håndværkerne mv.

Når eleverne har indsamlet viden og informationer om byggeprojektet, skal hver gruppe i gang med at bygge en Pavillon i størrelsesforhold 1:20. [\(bilag 14\)](#) Eleverne har adgang til tømrermesterens træværksted, materiale, værktøjer m.v.

Hver elev får til opgave at lave en kort præsentation én erhvervsuddannelse for andre elever ude fra arbejdsfunktionerne i Pavillon byggeriet

Hver gruppe skal have messestand, der skal fremvise deres Pavillon i størrelsesforhold 1:20, værktøjer, billeder og andet, der har noget med projektet at gøre.

Lærer/forberedelse

Læreren aftaler dato for virksomhedsbesøg hos den lokale tømrer om, projektopgaven ”Byg en Pavillon”

Læreren indleder brainstorm og introducere eleverne om projektet.

Eleverne opdeles herefter i grupper 2-3 elever pr gruppe, hvor hver elevgruppe bliver introduceret i opgave udfordringen.

Materialer

- Der er indgået samarbejdsaftale om projektopgaven med Gunnar Kristiansen BYG, kontakt oplysninger: <http://www.gunnark.dk/kontakt.html>
- Find ud af hvilke materiale der skal bruges til at bygge en Pavillon, priser på materiale, mv. hos f.eks. XL Byg: <http://viborg.xl-byg.dk/>
- Find ud af hvilke erhvervsuddannelser, er repræsenterer et byggeprojekt på (link virker kun i eksplorer): <https://www.ug.dk/uddannelser/erhvervsuddannelser>
- Tage også kontakt til Byggetek på Mercantec og blive klogere på de erhvervsuddannelser, skolen har: <http://www.mercantec.dk/byggetek/uddannelser>

Aktivitet på Byggetek, Mercantec

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 15:15

- **Beton konstruktioner:** I vil arbejde med betonkonstruktioner i forhold til pavillonen. I vil få viden om hvordan en pavillon skal fastgøres, og hvordan man arbejder med beton. Det vil være muligt at støbe små fundamenter til den pavillonmodel, der skal laves.

Aktivitet på Byggetek

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- **Bygnings konstruktioner:** I vil arbejde med forskellige spærkonstruktioner, I vil få viden om dimensioner, samlinger og andet relevant i forhold til det at fremstille et spær. Der skal bygges en model af tagkonstruktionen til jeres hus.

Kontakt uddannelsesleder: Michal Krarup, tlf. 89503619 mail: mije@mercantec.dk

Aktivitet om indlægning af El

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

- **Det intelligente hus** går også under navne som passivhuse, energihuse eller smarthouse. I det intelligente hus skal der installeres solceller, gulvvarme med styring samt intelligent håndtering af belysning, varmesystem, udsugning mm.

EL/ELEKTRONIK:

I det intelligente hus arbejdes der med el løsninger for at give

- Bedre komfort
- Mange styringsfunktioner
- Fedt design
- Energistyring og strømbesparelser

VVS:

I det intelligente hus arbejdes der med VVS installationer for at få.

- Bedre indeklima
- Større komfort
- Moderne systemopbygning og design
- Energistyring

Emner der arbejdes med i det intelligente hus:

- I skal føre ledninger og montere en ventilator, lampe og en stikkontakt.
- I skal lave en gulvvarmeinstallation med pumpe, ventiler og motor, som kobles til den intelligente husstyring.
- I skal lave automatiske styringsanlæg i relation til smarthouse tankegangen

Kontakt uddannelsesleder: Mette Elisabeth Gaml-Sørensen, tlf. 89503430, mail: meso@mercantec.dk

Klassetrin: 7.-8.

Med henblik på at styrke elevernes valgkompetencer og nuancere deres syn på uddannelse og erhvervsmæssige fremtidsmuligheder arrangerer skolen i uge 17, i samarbejde med Mercantec, Asmildkloster Landbrugsskole og SOSU, uddannelsespraktik på 7. årgang. Der bliver et oplæg til uddannelsespraktikken dd/dd/år, hvor klasserne arbejder på skolen med bl.a. deres egen identitet i forhold til fremtidig uddannelse og job. I uge XX (tirsdag-onsdag) vil vi efterbehandle praktikken i klasserne. Eleverne kommer her til at arbejde individuelt med en uddannelse og et uddannelsesforløb, som de efterfølgende præsenterer for klassen.

Tirsdag d. XXX - fredag d. XXX præsenteres klasserne efter nedenstående skema for indgange til en Erhvervsuddannelse/EUX

Område	Kontakt-lærer	Klasse	Dato	Tidsrum	Adresse
Fødevarer, jordbrug og oplevelser					Asmildkloster Landbrugsskole Mercantec, HC Andersensvej
Kontor, handel og forretning					Mercantec, Vinkelvej 20, 8800 Viborg
Omsorg, sundhed og pædagogik					SOSU, Reberbanen 11, 8800 Viborg
Teknologi, byggeri og transport					Mercantec, H.C Andersens Vej 9, 8800 Viborg
EUX					Mercantec, Asmildkloster Landbrugsskole og SOSU

Pædagogik og mennesker

Emne: At blive forældre

Klassetrin: 9.-10.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhænge mellem uddannelse og job	Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	Eleven har viden om sammenhæng mellem uddannelse, pædagogik, mennesker og job

Aktivitet

Dag 1:

Oplæg – et brev til eleverne, når de møder ind mandag morgen:

Kære elev i 10. klasse

Du må nok overveje at flytte din konto fra Festbanken over i Ansvarsbanken, for du skal være mor/far.

Det helt optimale vil være at give eleverne en elektronisk dukke.

Ideer til forløbet:

Eleverne møder mandag morgen til et dækket bord (rundstykker – kaffe/te/juice)

Se en film om en fødsel med en sundhedsplejerske.

Efterfølgende viser/fortæller sundhedsplejersken om sit arbejde + hvad der skal købes på forhånd.

Resten af dagen bruges til at undersøge, hvad det koster at skulle have et barn (Kære børn, Ønskebørn, Bilka.)

Slut på dagen: Mødes på skolen og sammenligner udgifter.

Dag 2:

Oplæg på SOSU om forskellen på dagpleje og vuggestue – derefter ud og opleve virkeligheden begge steder. Klassen er gruppeinddelt og besøger både en vuggestue og en dagpleje.

Slut på dagen: Klassen mødes og evaluerer.

Lærer/forberedelse

Læreren indleder diskussion med eleverne i klassen om emnet "at blive forældre" og dermed hvilket ansvar forældrene må påtage sig - fra det øjeblik barnet bliver født.

Materialer

Video Fødselsforberedelse/fødsel (Virker kun i Internet Eksplorer)

<http://www.universitetshospitalskejby.dk/skejbybaby/foedefilm/>

Pædagogik, sundhed & omsorg
Emne: Børn og Ældre – fra vugge til krukke

Klassetrin: 9.-10.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	Eleven har viden om sammenhæng mellem uddannelse, pædagogik, mennesker og job

Aktivitet

Eleverne får til opgave at gå på opdagelse for at undersøge, hvilke type institutioner vi har herhjemme i forhold til børn, unge og ældreområdet. (bilag 15)
Hver gruppe kortlægger institutionstyperne udefra følgende hovedområder:

Børn
0 – 3 år
4 – 6 år
7 - 9 år
10 – 17 år

Unge
18 – 25 år

Syge
Hele livet

Ældrepleje
Livet efter pensionsalderen

Grupperne bliver nu tildelt ét område, som de skal arbejde videre med. Det kan eks. være en institution, klub, sygehus eller et plejehjem i nærheden af skolen, hvor eleverne arbejder med afdækning af, hvad institution laver, hvem målgruppen/brugeren af institutionen er, institutionens ansatte og deres uddannelsesbaggrund og andet som karakteriserer institutionen. Når eleverne har indsamlet information og viden om det enkelte område, skal det præsenteres for de andre i klassen.

Lærer/forberedelse
Læreren indleder en diskussion med eleverne om Børn & Unge samt Ældreplejen i Danmark. Herefter sikrer læreren sig at eleverne bliver opdelt i grupper, 3-4 elever pr. gruppe, og tildeler grupperne ét område hver, som grupperne skal arbejde med.

Læreren er behjælpelig med at formidle kontakten til skole- institutionsbesøg (se aftale om virksomhedsbesøg/uddannelsesbesøg (bilag 16))

Materialer

- www.ug.dk
- <http://www.via.dk/uddannelser/erhvervsuddannelser-og-hf/paedagogisk-assistent>
- <http://www.sosu-stv.dk/>
- Book en gæstelærer
 - Børneområdet
 - Unge området
 - Syge og Ældreplejen
- <http://kommune.viborg.dk/Borger/Boern,-unge-og-familie/Sundhed/Sundhedspleje/Sundhedsplejens-personale>

Emne: Den kritiske forbruger

Klassetrin: 9.-10.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	Eleverne bliver bevidste om rollen som forbruger samt får kendskab til fødevarer i et nationalt og globalt perspektiv

Aktivitet

Opgave 1

Emnet fødevarer ligger højt på den politiske dagsorden. Politikere, eksperter og forbrugere synes, at fødevarer er et vigtigt tema. Overvej, hvorfor det er sådan og giv nogle mulige forklaringer.

Grupperne drøfter påstanden om, hvorfor fødevarer er et vigtigt emne? Hvor højt vil I placere det i forhold til andre emner, der diskuteres f.eks. velfærd, unge, vold, indvandrere, skat, sundhed, uddannelse, energi, miljø m.v.

- Skriv gruppevis argumenterne ned på en liste
- Diskuter argumenterne i hele klassen

Opgave 2

Vi spiser ikke bare for at overleve. Vi forbinder maden med glæde, hygge, samvær, smag og meget mere. Men det er ikke ligegyldigt, hvad vi spiser. Mad kan gøre os aktive eller dvask, slanke eller fede, sunde eller syge m.v.

Hver elev skal nu skrive en liste med fem af deres yndlingsretter og forklare med få ord, hvorfor de kan lide hver enkelt ret.

- 1) Smag,
- 2) Pris,
- 3) Sundhed,
- 4) Holdninger eller helt noget andet

Herefter laver eleverne en samlet opgørelse over klassens valg og tæller op, hvilken kategori der scorer bedst, næstbedst osv. Find ud af, om det er smag, pris, sundhed, holdninger eller andet, der styrer klassens madvalg.

- Diskuter, hvorfor ser listen ud, som den gør?
- Giv nogle bud på, hvordan der evt. kan ændres på rækkefølgen?

Lærer/forberedelse

Læreren indleder diskussionen med eleverne om temaet fødevareproduktion og inddeler eleverne i grupper, 3-4 elever pr. gruppe. Aktivitet på Restaurant skolen, Mercantec

Aktivitet på Restaurant skolen, Mercantec

Varighed

1 undervisningsdag

8:00 - 14:00

Den sunde madpakke. God næring giver god læring. Ud fra dette slogan vil vi udfordre klassen på dagens madpakker og indholdet heraf. Vi vil snakke fedt, kulhydrater og protein, vigtigheden af den rette sammensætning og selvfølgelig motionens vigtighed i forhold til kosten. Vi vil arbejde med madpakker, dem med den mindste næring, ud fra vores viden om, hvad de fleste unge spiser i dag og herefter med elevernes nye viden, sammensætte den rigtige madpakke, så alle kroppens behov bliver dækket på en normal skoledag.

Kontakt uddannelsesleder: Dan Laursen, tlf. 89503550, mail: dala@mercantec.dk

Klassetrin: 9.-10.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
• Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	• Eleven har viden om uddannelse, job og brancher	• Hvilke job, der findes i nærmiljøet? • Hvor i lokalområdet jobbene ligger? • At lave deres egen hjemmeside med jobs • Hvordan man laver et godt interview? • Job i gamle dage

Aktivitet

Opgave 1

”Det var meget bedre i gamle dage”, hører man ofte folk sige. Men er det rigtigt, eller er det bare noget romantisk vrøvl? Og gælder det både for dyrene og menneskene på landet?

Eleverne skal tag stilling til følgende to opfattelse:

I fortidens landbrug havde bonden tid til at passe både jord og dyr. Livet var mere overskueligt, nærhed og familie i centrum

I nutidens landbrug er alt specialiseret ned til mindste detalje. At være bondemand er et arbejde, hvor produktivitet, økonomi og effektivitet er nøgleord.

- Diskuter, om man kan stille landbrugets fortid og nutid op på den måde
- Diskuter, om I tror, at det var bedre i gamle dage. Eller om det er bedre at være landmand i dag.

Opgave 2

Kontakt f.eks. en svine- eller kyllingeavler og stil følgende spørgsmål:

- Nævn fem ting, der er godt ved at være landmand
- Ville en landmand have nævnt disse ting for 10, 15 eller 25 år siden? Hvis ikke, hvilke ville han så nævne?
- Hvad er det mest afgørende forskelle på at være landmand i dag og for 30-40 år siden?
- Kan man sige, at det samlet set er godt eller skidt, at landbruget i Danmark har ændret sig, som det har gjort? Giv nogle begrundelse
- Hvad er det værste- og bedste ved at være landmand i dag?
- Stiller forbruger, medier og politikere for store krav til branchen?

Lærer/forberedelse

Læreren indleder en diskussion med eleverne om landbrugets udvikling over tid. Lille, stor, størst! Landbruget og fødevarebranchen i Danmark har ændret sig fra det mangfoldige til det specialiserede, fra mange aktører til få aktører, fra familielandbrug til storproduktion.

Læreren sætter eleverne i gang med at undersøge, vurdere og diskutere udviklingen i dansk landbrug. Dels ud fra umiddelbar viden om forholdene, dels på baggrund af interviews med en eller flere landmænd. Læreren kan også arrangere besøg hos en lokal landmand eller landmanden kan besøge klassen.

Materialer

Gå ind på Landbrugsrådets hjemmeside <http://www.lf.dk/> Under ”tilbud til skoler” og klik på menuen ”find en landmand”

Aktivitet på Asmildkloster Landbrugsskole

Varighed

1 undervisningsdag

8:15 - 13:30

Green Career: Eleverne og læreren møder op på Asmildkloster Landbrugsskole kl. 09.00

Indhold:

- Velkomst og introduktion til eventen
- Rollemodel – Elev til elev karrierefortælling, skoleophold, arbejdsopgaver og drømmemål for fremtiden
- Facts om landbruget og uddannelserne
- Introduktion af elever om spillet og regel- gennemgang
- Green Career Spilles
- s

Som led i elevernes efterbearbejdning af UJ emnet ”Fra land til by” har eleverne mulighed for at lave præsentation af emnearbejdet på Landbrugsskolen, hvor forældrene er tilstede.

Underviser/kontaktperson Susanne Joel, Samfunds-fag- og naturfagslærer, 86673222 mobil: 23375028, mail, SJP@asmildkloster.dk

Emne: Erhvervspraktik - før, under og efter

Klassetrin: 9.-10.

Beskrivelse

Erhvervspraktik bruges som afsæt til bl.a. at undersøge job, uddannelser og muligheder for beskæftigelse og desuden til, at eleverne overvejer deres valg af uddannelse og job. I dette forløb er erhvervspraktikforløb omdrejningspunktet for en række aktiviteter, hvor eleverne bl.a. undersøger og forbereder sig på, hvad de job, de skal afprøve i erhvervspraktik, indeholder og giver mulighed for.

I forberedelsen indgår øvelser i jobsøgning, undersøgelse af virksomheder samt søgning af informationer om uddannelser, job og beskæftigelsesmuligheder. I selve erhvervspraktikforløbet indsamler eleverne en række oplysninger, som herefter formidles i klassen. Desuden bruges de erfaringer og den viden, som erhvervspraktikforløbet har givet bl.a. til, at eleverne relaterer deres udbytte til overvejelser om valg af uddannelse og job.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelse og job	Eleven har viden om sammenhænge mellem uddannelse og erhvervs- og jobmuligheder	- Eleverne kan vurdere muligheder i uddannelse og job og former for iværksætteri. - Eleven har viden om indhold og krav i uddannelse og job

Elevforudsætninger

Eleverne har jf. fælles mål for Uddannelse og job i deres hidtidige skoleforløb arbejdet med forskellige typer af uddannelser, job og brancher. Endvidere har eleverne en vis øvelse i at søge oplysninger på Uddannelsesguiden (ug.dk). Elever i 8.-9. klasse, som udsendes i praktik efter § 9, stk. 3 i lov om folkeskolen, er omfattet af Statens Erstatningsordning (BEK 240 11/03/2015).

Omfang

Forløbet har i alt 12 lektioner. Herudover indgår et erhvervspraktikforløb, som f.eks. kan have en uges varighed.

Et væsentligt element i Uddannelse og Job er, at det omkringliggende samfund med dets virksomheder, arbejdspladser og mennesker i job inddrages i undervisningen. Hermed kan eleverne få både praksisviden og forskellige virkelighedsnære perspektiver på, hvad arbejdsliv, arbejdsvilkår, karriereforløb og uddannelsesveje til job kan omhandle.

Planlægning - Integration med andre fag

Fra faget matematik kan kompetenceområdet 'Statistik og sandsynlighed' indgå i de aktiviteter, hvor eleverne undersøger beskæftigelsesmuligheder i en række job. Der kan f.eks. foretages en vurdering af statistiske oplysninger om beskæftigelse.

Det tværgående emne 'It og medier' kan indgå, når eleverne på baggrund af deres oplevelser i erhvervspraktik skal formidle i klassen, hvad de har fået erfaring og viden om. Heri kan også kompetenceområdet 'Kommunikation' fra faget dansk inddrages, bl.a. når eleverne skal kommunikere i klassen bl.a., hvad deres erhvervspraktikforløb har indeholdt. Ligeledes kan det tværgående emne 'Innovation og entreprenørskab' indgå, når eleverne i grupper ud fra oplysninger på ug.dk udarbejder en dyst på viden om job.

Intro til forløbet

Forløbet er opdelt i seks moduler. De fem første moduler omhandler elevernes forberedelse af erhvervspraktikforløbet. I det sjette modul, som ligger efter erhvervspraktikken, skal eleverne bl.a. arbejde med deres udbytte af erhvervspraktikforløbet. Som en del af forberedelsen søger eleverne om erhvervspraktikplads i én eller flere virksomheder. Derfor må planlægningen tage højde for, at der er tid til at få aftaler om erhvervspraktik på plads, før eleverne udsendes.

Hvert af forløbets moduler er tilrettelagt, så de kan anvendes i lektionsopdelt undervisning eller i temadage.

Find job

Eleverne undersøger med brug af ug.dk deres muligheder og interesser i forhold til job. Endvidere søger eleverne oplysninger om, hvilke virksomheder der kan tilbyde erhvervspraktikplads i de job, eleverne har interesse for. Desuden inddrages elevernes foreløbige overvejelser om valg af uddannelse og job.

Der kan i de virksomheder, hvor elevernes netværk af voksne har job eller i øvrigt kender til, være muligheder for erhvervspraktik. Derfor kan disse voksne opfordres til at undersøge, om de kan tilbyde erhvervspraktik i de job, som eleverne har ønske om at afprøve.

Job og beskæftigelse

Ud fra oplysninger på ug.dk, arbejdsmarkedbalancen.dk og forskellige jobdatabaser undersøger eleverne de aktuelle beskæftigelsesmuligheder i en række job, bl.a. i de job, klassens elever til sammen har udset sig som mulige job til erhvervspraktik. Desuden kan repræsentanter for lokale virksomheder, både private og offentlige, besøge klassen og fortælle om f.eks. mulighed for praktikpladser og job i deres brancher. Disse besøg kan bl.a. foranledige kontakt og evt. aftaler mellem eleverne og de pågældende virksomheder om erhvervspraktik. Også forældre kan inddrages med fortællinger om f.eks. de virksomheder, hvor de er beskæftigede og om deres job.

Job og uddannelsesveje

Ud fra en gennemgang af uddannelsessystemet og mulige uddannelsesveje til forskellige job, bl.a. også de job, som eleverne har ønske om at afprøve i erhvervspraktik, udarbejder eleverne en job-dyst, hvor de udfordrer hinanden på viden om uddannelser og job.

Søg erhvervspraktik

Efter gennemgang af forskellige inspirationsmaterialer til jobsøgning og ud fra eksempler på jobansøgninger, udarbejder hver elev en motiveret ansøgning til den eller de virksomheder, hvor der er mulighed for erhvervspraktik i de job, eleven ønsker at afprøve. Ud fra de muligheder for erhvervspraktik, der viser sig, træffer eleven, forældrene, skolen og virksomheden aftale om erhvervspraktik.

Undersøgelse af jobbet og virksomheden

Når samtlige erhvervspraktikforløb er aftalt, forberedes fælles i klassen en række spørgsmål, som eleverne bruger i en undersøgelse af det job og den virksomhed, som de skal besøge i deres erhvervspraktik.

Erhvervspraktikforløbet

I erhvervspraktikforløbet indsamler eleverne på baggrund af de forberedte spørgsmål en række oplysninger om jobbet og virksomheden. Hvis det er muligt, kan eleverne desuden fotografere eller filme, f.eks. hvad de arbejder med og bruge dette til efterfølgende fremlæggelser i klassen

Erhvervspraktik for elever i 8 og 9. klasse er én af de aktiviteter, hvor eleverne i praksis kan opleve, hvad forskellige job og livet på en arbejdsplads indebærer. Erhvervspraktik kan samtidig foranledige et samarbejde mellem skole og virksomheder, både om elevernes udbytte og om aktiviteter fælles for klassen eller skolen.

Efter erhvervspraktik

På baggrund af den viden og de erfaringer, erhvervspraktikken har givet, udarbejder hver elev materiale til fremlæggelse i klassen. Heri kan f.eks. være beskrivelse af jobbet indhold, løn og funktioner, fordele og ulemper ved jobbet, beskæftigelsesmuligheder i jobbet, uddannelsesmæssige forudsætninger til jobbet samt informationer om virksomhedens job og ydelser. Endvidere overvejer eleverne, hvad forløbet har bidraget med i forhold til deres overvejelser om valg af uddannelse og jobmuligheder

Forslag til evaluering

Elevers læringsudbytte – selvevaluering

Ved forløbets afslutning tilkendegiver eleverne i forbindelse med den individuelle fremlæggelse, hvad undervisningsforløbet og erhvervspraktikken har givet af udbytte i forhold til deres overvejelser om valg af uddannelse og job.

Elevers læringsudbytte – underviserens vurdering – feedback

Ud fra elevernes fremlæggelser og tilkendegivelser om udbytte vurderer underviseren, i hvilken grad den enkelte elev har nået forløbets læringsmål og viser tegn på læring.

Underviserens undervisning – elevers vurdering – feedback

Enten efter hver af de seks moduler, som forløbet er inddelt i, eller ved forløbets afslutning spørges eleverne om deres udbytte af forløbets forskellige aktiviteter, f.eks. med afsæt i følgende spørgsmål:

- Hvilken ny viden har I især fået ud af forløbets aktiviteter?
- Hvad har I fået ud af den arbejdsform, som aktiviteterne har indeholdt?
- Hvad kan I bruge det til, som aktiviteterne har lært jer?

Klassetrin: 9.-10.

Beskrivelse:

Den danske model er kendetegnet ved, at arbejdsmarkedets parter selv og uafhængigt indgår overenskomster om løn- og arbejdsforhold. Staten indgår kun i begrænset omfang heri. Folketinget lovgiver om bestemte forhold som ferieafholdelse, barselsorlov og arbejdsmiljø, som fungerer som værnsregler for alle lønmodtagere uafhængig af overenskomst. Den danske model karakteriseres som et fleksibelt arbejdsmarked. Det er i stand til hurtigt at indstille sig efter markedet og de politiske velfærdsprioriteter. Det danske arbejdsmarked er under stadig forandring, og politiske kræfter tilskynder til en større grad af innovation og iværksætteri. Dette afspejler sig også i fagenes læringsmål og undervisningsprogrammer. Flertallet af eleverne vil dog i deres arbejdsliv blive lønmodtagere, arbejdsledere eller arbejdsgivere for andre. Med andre ord: De vil skulle fungere i en overenskomst. I det perspektiv er det væsentligt at kende til regler og aftaleforhold på arbejdsmarkedet.

Der er dog ikke stor opmærksomhed og prioritering af emnet i grundskolens overbygning. Det viser fagenes læringsmål og indhold og som følge deraf undervisnings- og læringsmaterialer. Det skal dette materiale råde bod på.

Kompetencemål	Videns- og færdighedsmål	Eleverne vil gennem forløbet få/opleve:
Eleven kan vurdere sammenhænge mellem egne valg og forskellige vilkår i arbejdsliv og karriere	Eleven kan vurdere vilkår og muligheder i erhverv og beskæftigelse	Eleven kan vurdere forhold af betydning for arbejdsmarked og virksomhed

Aktivitet

- September forliget
- Det globale arbejdsmarked
- Ungejob
- Organisering
- Socialt ansvar
- Overenskomst

Lærer/forberedelse

- 2 – 6 lektioner
- 2 – 6 lektioner
- 2 – 6 lektioner
- 2 – 6 lektioner
- 2 – 6 lektioner

Materiale

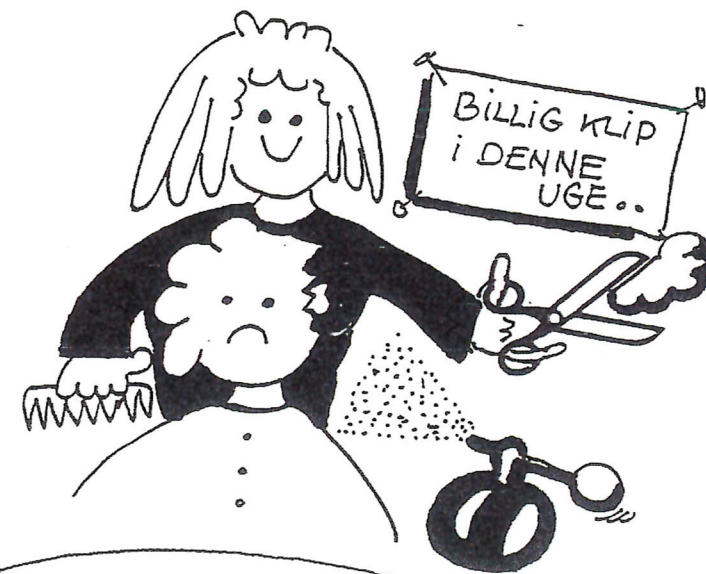
Find elevopgaver og lærervejledning på <http://dendanskemodel.net/>
Brug UNI login

Hvem kan vi besøge? - måske en:

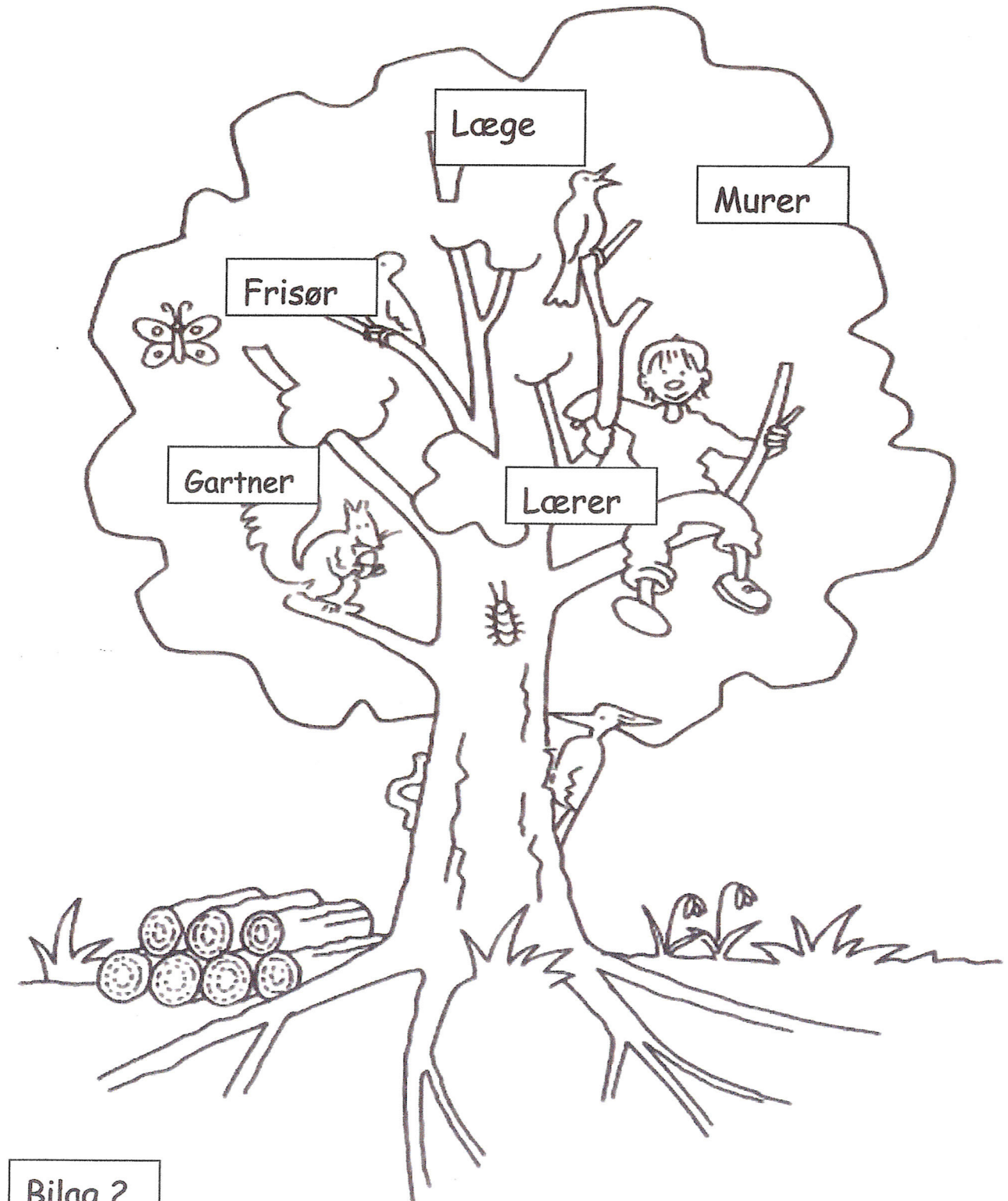
- Bager
- Elektriker
- Slagter
- Maler
- Murer
- Gartner
- Tømrer
- Snedker
- Smed
- Læge
- Teknisk assistent
- Butiksekspedient
- Tandlæge
- Sundhedshjælper
- Sundhedsassistent
- Postbud
- Lærer
- Politiasistent
- Buschauffør
- Skolepedel
- Falckredder
- Børnehavepædagog
- Edb-tekniker
- Skorstensfejer
- Bibliotekar
- Fagforeningsformand
- Kommunalarbejder
- Brugsuddeler
- Landmand
- Dyrlæge
- Struktør
- Dagplejemor
- Hjemmegående m/k
- Møbelpolstrer
- Akupunktør
- Pølsemand

Hvem vil du besøge?

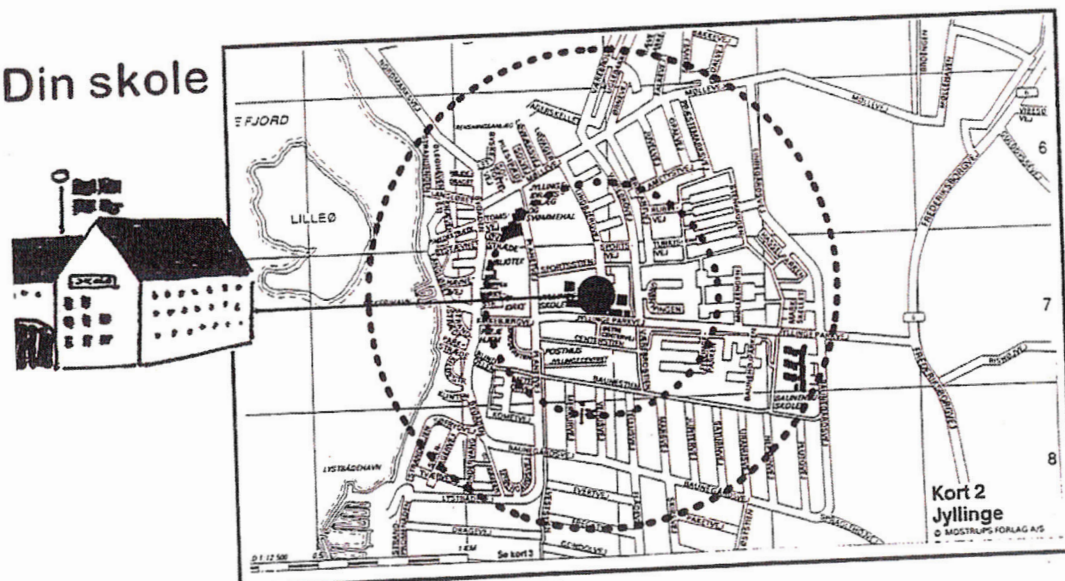
Jobtræ

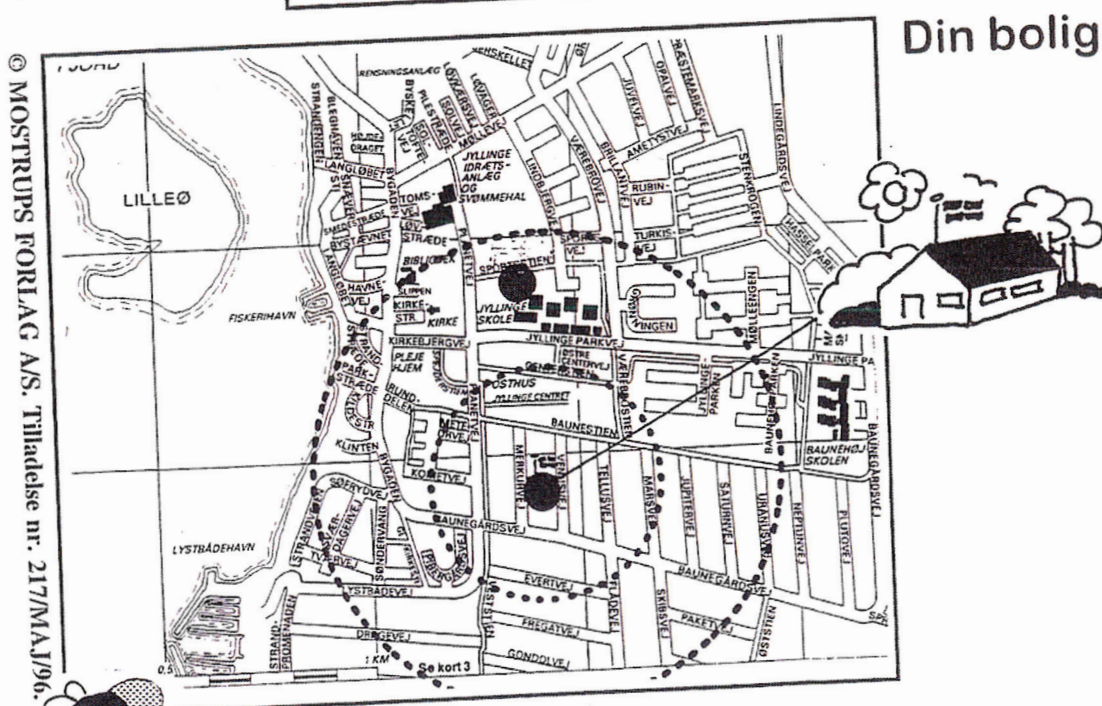
Bilag 2

Uddannelses- og jobmuligheder i dit nærmiljø.

Din skole

Din bolig

Hvor mange "virksomheder/jobs" kan I finde
i jeres lokalområde? Hvor ligger de?

Bilag 3

værd at
vide
kort

Om at interviewe.

- Det er et **INTERVIEW**, når man forbereder sig og lægger sine spørgsmål til rette med et bestemt formål.

Ved studiebesøg er interview en vigtig kilde til indsamling af nye oplysninger.

- Et godt interview kræver: **GODT FORARBEJDE**
Man ved, hvad man vil spørge om - og hvordan man vil spørge!

● KRAV TIL INDHOLD:

Intervieweren må have kendskab til emnet.
Spørgsmål formuleres ud fra denne viden.

● KRAV TIL FORMEN:

- Det er vigtigt at stille **ÅBNE SPØRGSMÅL**.
Det er spørgsmål, hvor svaret ikke er JA eller NEJ.
Her bruges ofte HV-ORD: f.eks. HVOR, HVORNÅR, HVORFOR, HVORDAN, HVEM, HVAD OG HVILKEN.

Svarene skal følges op - med f.eks.:

Kan du fortælle mere om det?
Hvad tror du er årsag til det?
Hvordan mener du?

- **LUKKEDE SPØRGSMÅL** giver enten svaret JA eller NEJ.
Ofte kan disse svar ikke bruges til noget i et interview - men hører hjemme i en meningsmåling.

- **Væremåden** har stor betydning for interviewets forløb - som f.eks.:

Fortæl, hvorfor du kommer for at interviewe.
Vær sikker på, at du har forstået spørgsmålet / svaret.
Spørg hellere en gang for meget end en gang for lidt.
Virk lyttende og interesseret.
Husk at takke for ulejligheden.

Bilag 4

Børn i historien

De rige familiers børn

— for 350 år siden.

Der boede 800.000 mennesker i Danmark for 350 år siden, og dengang var de fleste bønder. Kun omkring 2.000 danskere var meget rige og boede på store godser. Det var de *adelige*. De bestemte sammen med kongen i landet.

Hvordan var det mon at være barn i en adelsfamilie?

En adelig kvinde gav ikke selv sit barn bryst. Det havde hun en amme til. Det var en fattig kone, der lige havde født. Hun fik penge for at give adels-barnet sin mælk. Ammens eget barn var død eller sat i pleje.

En svær fødsel

Adels-manden Peter Dyre gik bekymret frem og tilbage i ridder-salen. Hans hustru Astrid skulle føde, og de fem forrige fødsler havde taget hårdt på hende. Astrids skrig og kvindernes ophidsede tale fra barselsstuen trængte ind i ridder-salen. Men han kunne ikke trøste hende, for en mand måtte ikke komme ind til en fødende kvinde.

Så blev der stille. En af kvinderne kom lidt senere ind til Palle Dyre med to spædbørn. »Der bliver brug for to ammer,« sagde hun.

Mens Anne og Palle var små

Tvillingerne blev døbt Anne og Palle. Mens de var helt små, var de svøbt ind i strimler af tøj, så de ikke kunne røre sig. Sådan gjorde man ved alle små børn.

Da Anne og Palle var ét år og lærte at gå, fik de ens kjoler på. De gik begge i kjoler, til de var 6-7 år.

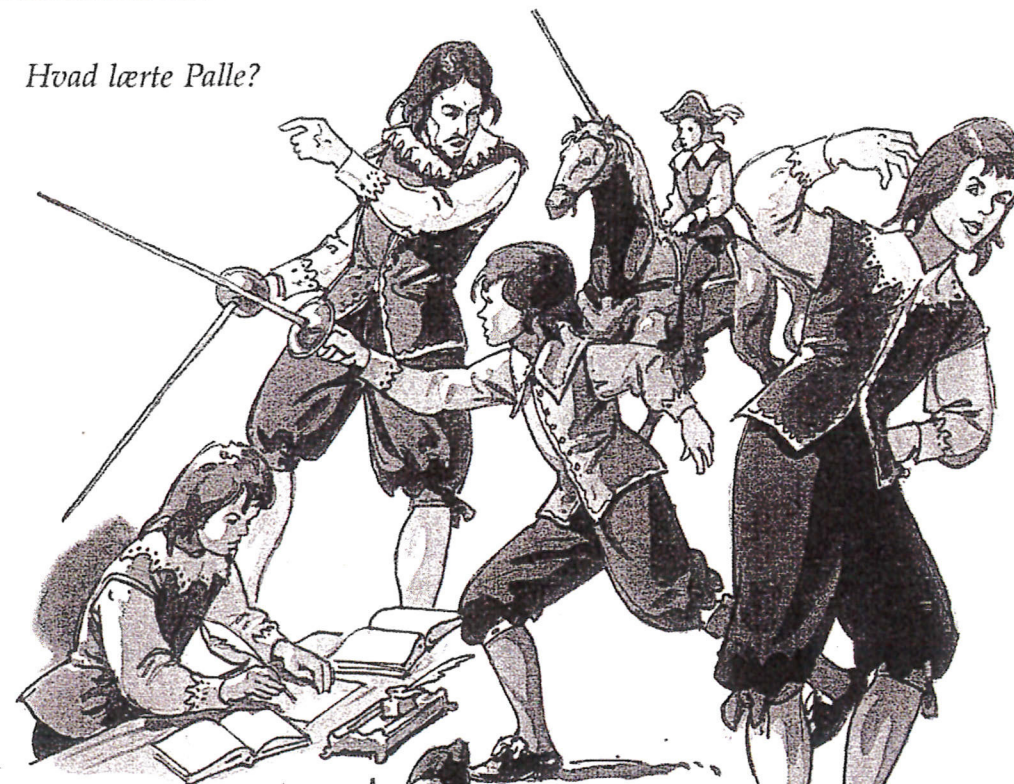
Peter Dyre rejste ofte i Europa, og han havde altid gaver med hjem til Anne og Palle. I Holland købte han kostbare porcelæns-dukke med silke-tøj og et dukkehus med tolv værelser.

Anne og Palle var altid med, når der blev holdt fest. Så de lærte tidligt at spise pænt og tale høfligt uden at bande.

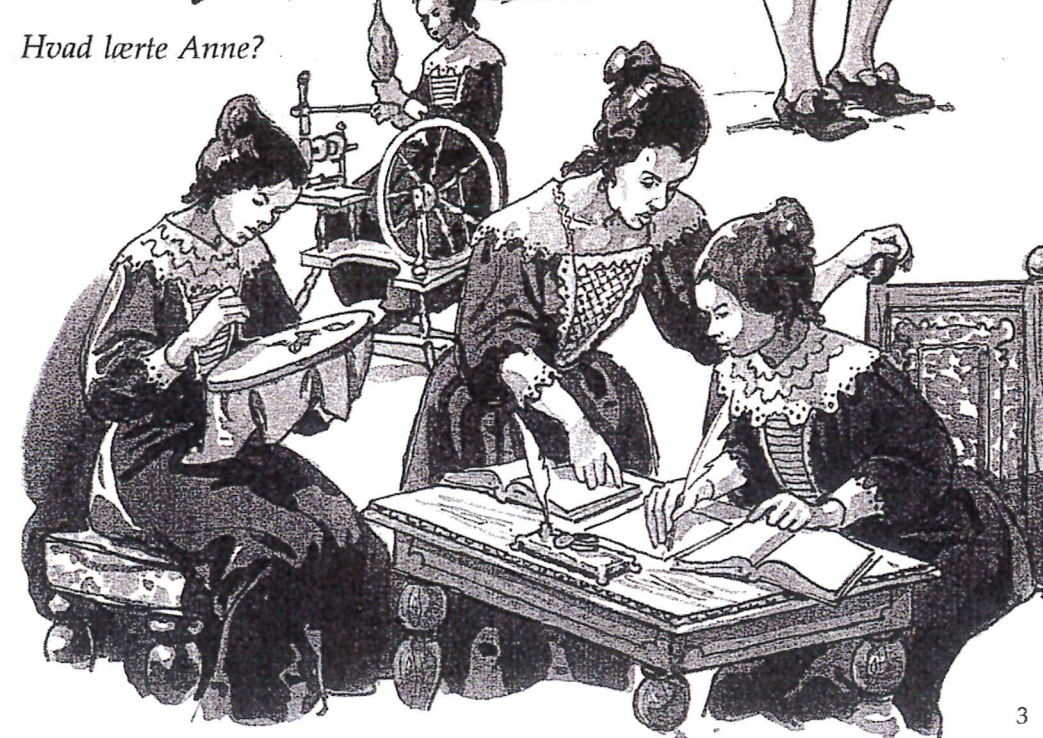
Anne og Palle skulle også lære at frygte Gud. De bad til Gud mindst tre gange om dagen, og de lærte salmer og historier fra Bibelen udenad.

Da tvillingerne blev 7 år, ansatte Peter Dyre en lærer, som skulle undervise Palle. Moren underviste Anne.

Hvad lærte Palle?

Hvad lærte Anne?

De fattiges børn — for 350 år siden.

Byens hittebørn

I København skete det ofte, at en fattig kvinde lagde sit nyfødte barn på trappen til en velhavende borgers hjem. Han måtte så betale for at få dette hitte-barn sat i pleje.

Borgerne klagede til bystyret. Københavns borgmestre holdt derfor møde på rådhuset for at løse det alvorlige problem.

»De fattige kvinder yngler som rotter, uanset om de er gift eller ej,« sagde én borgmester.

»Rotter tager sig i det mindste af deres unger,« tilføjede en anden.

Borgmestrene drøftede længe, hvad de skulle gøre.

Mange danskere var meget fattige og måtte tigge. Omkring 10.000 levede altid af at tigge, mens næsten 100.000 måtte tigge engang imellem for at klare sig. Her kan du læse, hvordan det gik nogle af de fattiges børn.

Til sidst blev de enige. Byens vægtene, der holdt vagt i gaderne om natten, skulle også holde øje med de fattige, så de ikke kunne lægge deres børn ved de riges huse.

En borgmester sagde: »Nu har vi løst det problem, men hvad med alle de spædbørns-lig, der hver morgen findes i byens åbne brønde?«

»Der skal dæksel på brøndene,« foreslog en borgmester.

Sådan gik det til, at der blev sat træ-dæksler på alle Københavns brønde.

Det blev dyrt for byens kasse, og de fattige og deres børn blev ved med at have det lige dårligt.

Man fik mange børn

Nu om dage findes der kon-domer, p-piller osv., som kan bruges til at forhindre, at en kvinde bliver gravid.

For 350 år siden havde man ikke sådanne midler. Derfor blev der født mange børn.

De fattige familier var ofte kede af at få børn. Hvert nyt barn betød nemlig, at der skulle skaffes mere mad og tøj.

Det var en stor ulykke, hvis en fattig kvinde fødte et barn, uden at hun var gift. Ingen ville hjælpe hende. Så det skete, at en sådan kvinde dræbte sit nyfødte barn.

4

Børnene skal arbejde

I 1605 byggede kongen, Christian den 4., Børnehuset i København. Han sagde: »Nogle af de fattige børn, der strejfer om og tigger og stjæler, må fanges og sendes til Børnehuset. Her skal de lære at arbejde.«

Over hele landet indfangede man de fattiges børn, og snart boede der over 500 i Børnehuset. Her var de i 6-7 år. I løbet af den tid skulle de lære et hånd-værk, så de senere kunne klare sig selv.

Livet i Børnehuset

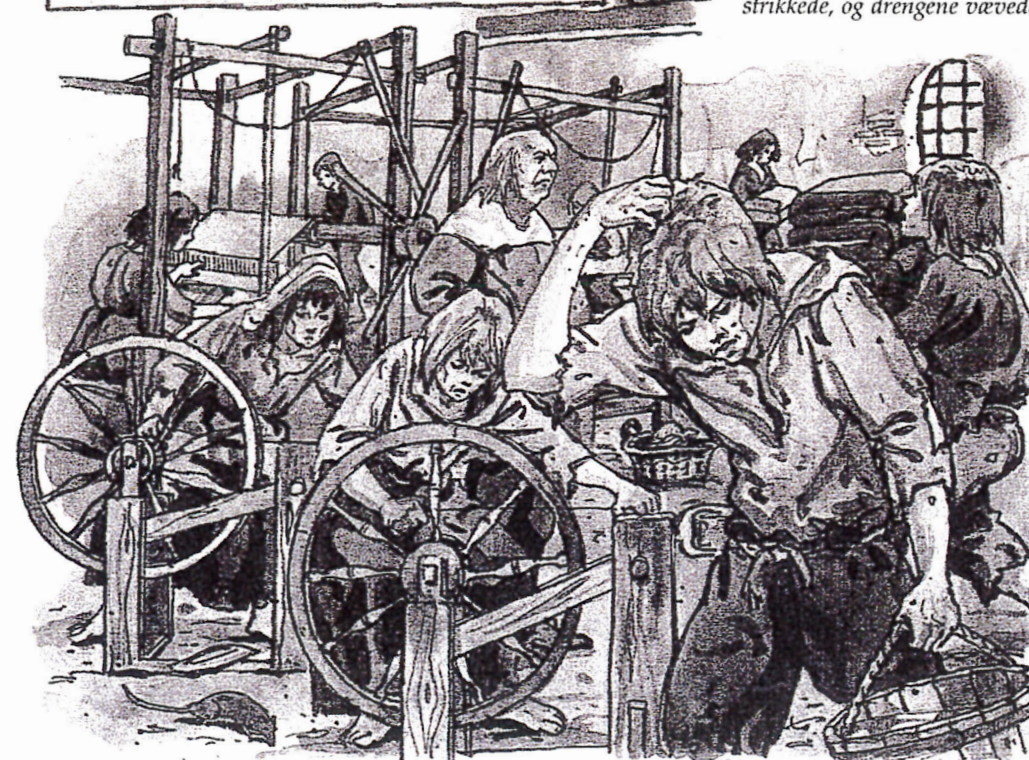
Børnehuset var altid overfyldt, så 4-5 børn måtte dele en seng. Der var meget snavset, og der var kun få lokummer. De blev sjældent tømt, så man kan tænke sig til, hvordan der lugtede.

Børnene var plagede af smitsomme sygdomme, lus, lopper og andet utøj. En gang døde over halvdelen af børnene i løbet af fire måneder.

Madplan i Børnehuset

	Morgen	Middag	Aften
Søndag	brød	flæsk, kål	kød, grød
Mandag	brød	fisk, kål	sild, grød
Tirsdag	brød	kød, kål	smør, ost, grød
Onsdag	brød	fisk, kål	smør, ost, grød
Torsdag	brød	kød, kål	sild, grød
Fredag	brød	sild, kål	smør, ost, grød
Lørdag	brød	fisk, kål	smør, ost, grød

Børnene fik tyndt øl til alle måltiderne

Børnene arbejdede hver dag i 10 timer. Pigerne spandt og strikkede, og drengene vævede.

5

Hvad importerer vi i Danmark?

Her er en liste over de mest almindelige varer, der importeres i Danmark.
Rækkefølgen er tilfældig.

- Fisk

Tropefrugter

Petroleum

Træ

Tøj og tekstiler

Parfume

Jern- og stålprodukter

Hårde hvidevarer (frysere, køleskabe osv.)

Vin

Kul
- Plastikprodukter

Papir

Fodtøj

Legetøj

Maskindele

Datamaskiner

Fjernsyn og video-/dvd-afspillere

Møbler

Computere og computerdele

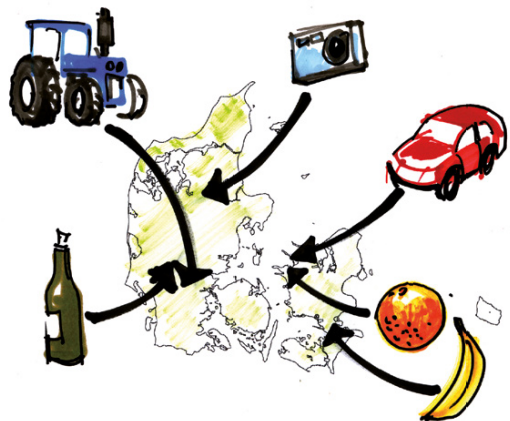
Biler og andre motorkøretøjer

Aktivitet 1.

Går på jagt efter importerede varer derhjemme eller i en butik. Find ting, der er importeret fra andre lande. Skriv tingene og landene op på denne liste

Importerede ting	Land

Import

Computere

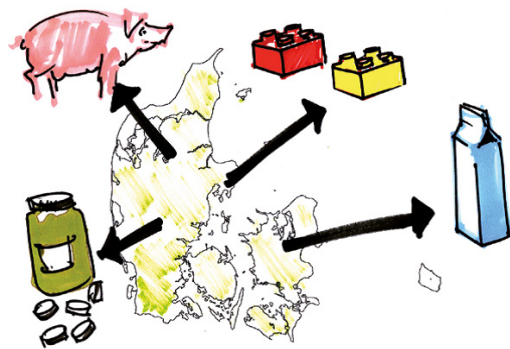
Biler

Fast Food

Elektriske produkter: Tv, hårtørrer osv

Eksport

Bilag 10

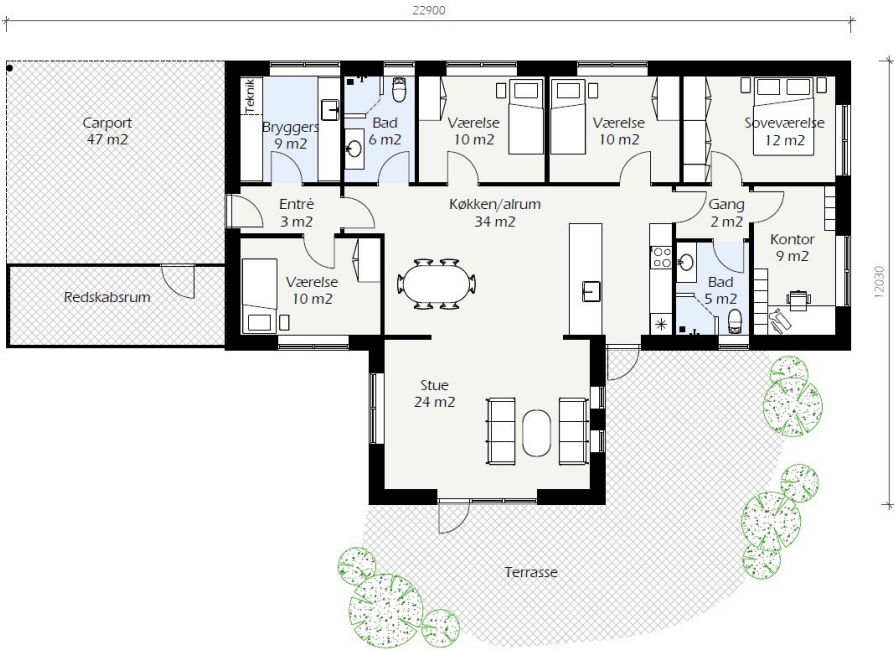

Bilag 11

Beskriv en erhvervsuddannelse

160 m2 Vinkelhus

Bilag 12

Bilag 13

Navn på erhvervsuddannelse	
Uddannelsessted	
Adgangskrav og varighed	
Uddannelses opbygning	
Praktik/jobmuligheder	
Løn	
Karrieremuligheder	

Bilag 14

Institution i lokalområdet

Institutionens navn	
Institutionens hjemmeside	
Hvad laver institutionen	
Hvilke erhverv/jobs er der i institutionen	
Hvor uddanner man sig til det	
Hvilke karrieremuligheder er der med uddannelsen	

Bilag 15

Virksomhedsnavn/Institutionsnavn

Att. XXXXX
Adresse
8800 Viborg

Aftale om virksomhedsbesøg/institutionsbesøg

Kære XXXXX

7 klasse fra XXXXX skole, kommer som aftalt på besøg hos Jer, d. xx/xx 2017 kl 10.00 – 13.00
Formålet med besøget er

- At eleverne får blik for sammenhænge mellem uddannelse og erhverv
- Eleverne får kendskab til jobtyper, funktioner og uddannelser, der er repræsenteret i virksomheden/institutionen
- At eleverne får indblik i karrieremuligheder indenfor de forskellige fagområder i virksomheden/institutionen

Følgende er aftalt:

- Eleverne og en lærer (evt. også en eller to forældre) møder kl 10.00
- Eleverne vises rundt i afdelingen/ afdelingerne og får mulighed for at stille forud definerede spørgsmål til medarbejdere/undervisere, elever/lærlinge undervejs
- Eleverne medbringer egen madpakke/drikke, som indtages i kantinen
- Eleverne får adgang til udvalgte skrotkasser, hvor de kan vælge et stykke skrot til brug i den efterfølgende undervisning og idégenerering på hjemskolen. Der er ikke fastsat et bestemt tema for elevernes idégenerering, så forslag med ideer fra virksomhed/institution er velkomne

Vi ser frem til samarbejdet med Jer i uge XX. Venlig hilsen (Lærer Navn) XXXX skole